Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- HE 161/2016 vp

Autoalan näkökulmia lakiuudistukseen

Liikenne- ja viestintävaliokunta 10.11.2016

erityisasiantuntija Hanna Kalenoja
Tieliikenteen Tietokeskus Oy

Autotuojat ry ja Autoalan Keskusliitto ry

Mahdollisuuksia ja haasteita

- HE avaa uusia mahdollisuuksia
  - pyrkimys markkinoiden avaamiseen ja kilpailun lisäämiseen
  - sääntely kevenee ja alalle tulo helpottuu
  - liikennepalveluja koskevan avoimen datan ja tietovarantojen hyödyntämismahdollisuudet kasvavat
  - yksittäinen liikennepalvelujen tuottaja voi rajapintojen avulla tarjota omia palvelujaan yhdessä muiden palveluntuottajien kanssa (matkaketjupalvelut)
  - jakamistalouden mahdollistaminen
  - pyrkimys matalan kynnyksen työllistymiseen tai sivutuloon
  - lisää joukkoliikenteen tarjontaa esimerkiksi sesonkeihin ja ruuhkahuippuihin
  - maaseudulla mahdollisuudet markkinaehtoisen linja-autoliikenteen tuottamiseen ovat pieniä, joten taksiluvan haltija voisi tarjota myös pienimuotoista reittiliikennettä (pikkubussi)
  - kuorma- ja linja-autojen ammattipätevyysvaatimukset muuttuvat tarkoituksenmukaisemmiksi
- HE:n mahdollisia haasteita
  - pakettiautoliikenteen luvanvaraisuuden poistaminen saattaa lisätä ulkomaisen (esim. Viro) ei-luvanvaraisen liikennöinnin osuutta ja harmaata taloutta
  - nopeudeltaan alle 60 km/h kulkevien traktorien vapauttaminen tavaraliikenneluvasta voi viedä kuljetuksia kuorma-autoyrityksiltä
  - lakimuutos ei saa johtaa autoveron taksihuojennuksesta luopumiseen, jotta taksikanta ei vanhenisi ja kalusto olisi tarkoituksenmukaista henkilökuljetuksiin

Taksiliikenteen suurimmat muutokset

- taksiliikennelupaa edellytetään jatkossakin ammattimaisesti taksiliikennepalveluja tarjoavilta - lisäksi taksiliikennettä saa harjoittaa henkilö- tai tavaraliikenneluvan haltija
- taksilupa muuttuu toimijakohtaiseksi
- lupakiintiöistä luovutaan kokonaan
- yrittäjäkoulutusta ei enää jatkossa vaadita
- luvan haltija vastaa kuljettajien osaamisesta
- hinnoittelu vapautuu kokonaan; hinta tai hinnan määräytymisen perusteet pitää ilmoittaa asiakkaalle ennalta yksiselitteisesti
- taksamittarivaatimuksesta luovutaan, mutta jatkossakin edellytetään jotakin ajoja seuraavaa laitteistoa

Autoalan näkökulma

- **autoveron taksihuojennus on tärkeä jatkossakin säilyttää, jotta taksikanta ei vanhenisi ja kalusto soveltuisi taksiliikenteen monipuolisiin vaatimuksiin**
- taksiluvan haltijoiden määrän on arvioitu kasvavan huomattavasti
- alalle syntyy sekä suuria yrityksiä että pieniä yrityksiä, jotka harjoittavat taksiliikennettä sivutoimisesti
- rajanveto päätoimisen ja sivutoimisen taksiajon välillä ei ole jatkossa yhtä selvää kuin nykyisin
- maaseudun taksipalvelujen turvaamiseksi, maksurajapintojen avaamiseksi sekä KELA-kyytivalmiuden ja autoverohuojennuksen säilyttämiseksi taksiluvan haltijat tulisi velvoittaa liittymään kyydinvälityspalveluun (Uber, Valopilkku, yms.)

Tavaraliikenteen lupakäytäntöjen muutokset

- pakollisesta yrittäjäkoulutuksesta luovutaan
- tavaraliikennelupaa ei enää edellytetä pakettiautoilla tehtäviltä kuljetuspalveluilta
  - kokonaismassaltaan 2 - 3,5 tonnin ajoneuvoilta riittää jatkossa rekisteröityminen Trafissa ylläpidettävään rekisteriin
  - liikenteessä käytettävä ajoneuvo on rekisteröitävä ajoneuvoliikennerekisteriin
- tavaraliikenneluvasta vapautetaan myös kuljetuspalvelut, jotka tehdään traktoreilla, joiden nopeus on alle 60 km/h
- taksiliikennettä voi jatkossa harjoittaa myös tavaraliikenneluvalla

Autoalan näkökulma

- 2 - 3,5 tonnin pakettiautoja ja alle 60 km/h tunnissa kulkevien traktorien ei tulisi vapauttaa tavaraliikenneluvasta
  - pakettiautojen luvanvaraisuuden poisto voi lisätä harmaata taloutta jakelukuljetuksissa
  - kotimaisen yritystoiminnan markkina-asema saattaa heiketä
  - traktorit vievät markkinaa luvanvaraisilta kuorma-autoilta ja vääristävät kilpailutilannetta
  - lupajärjestelmän keveneminen vähentää tarvetta luvanvaraisuuden poistamiselle
- alalle on ennakoitu syntyvän uusia pieniä osin sivutoimisia pakettiautoilla kuljetuspalveluja tarjoavia yrityksiä
- alalle voi syntyä sekä henkilö- että tavaraliikennepalveluja tarjoavia yrityksiä

Kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyysvaatimukset

- ammattipätevyysvaatimuksia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin liikennekaaren toisessa vaiheessa vuonna 2017
- jo nyt annetussa HE:ssa on linjattu seuraavat muutokset ammattipätevyysvaatimuksiin
  - kuorma- tai linja-auton ammattipätevyyttä ei enää jatkossa vaadita yksityisissä ei-kaupallisissa kuljetuksissa ja kuljetettaessa ajoneuvoa muussa kuin tavara- tai henkilökuljetustarkoituksessa

Autoalan näkökulma

- ammattipätevyyksiä keventävät helpotukset ovat autoalalle toivottuja ja odotettuja muutoksia, jotka mahdollistavat esimerkiksi ajoneuvojen siirtoajot ilman kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä